

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 29 ΚΑΙ 30
ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ
ΕΡΓΑ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 ΕΩΣ 2021**

**ΕΡΓΟ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΓΡΟ-ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 715 KW ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΣΩΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ
ΑΡ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ: ΑΜΧ/00194/2019»**

1. Εισαγωγή – Σκοπός της αναπτύξεις

Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως με επιστολή με Αρ. Φακ.ΑΜΧ/00194/2019 και ημερ.17/11/2021, απέστειλε στο Τμήμα Περιβάλλοντος αίτηση για την κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου ισχύος 715 KW στο Δήμο Σωτήρας της επαρχίας Αμμοχώστου. Η αίτηση συνοδευόταν με Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ), η οποία απαιτείται να υποβληθεί για το συγκεκριμένο έργο, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμων του 2018 έως 2021.

Ο κύριος του έργου, προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΜΕΕΠ, σε δύο καθημερινές εφημερίδες, όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 30 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον. Επιπρόσθετα προχώρησε σε διαδικασίες δημόσιας παρουσίασης του έργου, με βάση τη νομοθεσία.

Πρόκειται για τη δεύτερη πολεοδομική αίτηση για το ίδιο έργο που συνοδευόταν με ΜΕΕΠ που υποβλήθηκε για το έργο, καθώς η πρώτη αίτηση που έγινε το 2019, και απορρίφθηκε καταρχήν από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως επειδή η περιοχή χωροθέτησης του έργου χαρακτηρίζεται ως καλή και αρδευόμενη γεωργική γη. Ο κύριος του έργου προχώρησε σε ιεραρχική προσφυγή ενάντια της Απόφασης του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως με επιτυχία για επαναξιολόγηση του έργου με τις σχετικές τροποποιήσεις. Στα πλαίσια αυτής και στη συνέχεια σε διαβούλευση με το Τμήμα Γεωργίας, έγινε τροποποίηση της αίτησης και του σχεδιασμού του έργου και της ΜΕΕΠ, ώστε να υπάρχει διπλή χρήση στο τεμάχιο, τόσο για

ΦΒ Πάρκο, όσο και για καλλιέργειες κολοκύθας με τη σύμφωνη γνώμη του Τμήματος Γεωργίας.

Η Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον εξέτασε το Έργο σε συνεδρία της στις 8/2/2022. Με βάση τις απόψεις των μελών της Επιτροπής, την επιτόπια επίσκεψη, τις θέσεις των διαφόρων Τμημάτων και τη ΜΕΕΠ ετοιμάστηκε η Γνωμοδότησης της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Σκοπός του προτεινόμενου έργου είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από την ηλιακή ενέργεια και η διάθεση της στο δίκτυο της ΑΗΚ. Η ανάπτυξη θα πραγματοποιηθεί στο τεμάχιο 112 Φ/Σχ 0/2-284-377 εμβαδού, 9,905 m² και θα συνδεθεί με το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Η θέση του έργου υπάγεται σε Γεωργική Ζώνη Γα1 και πρόκειται για καλής ποιότητας γεωργική γη, αρδευόμενη από το δίκτυο του Νότιου Αγωγού. Στην περιοχή παρατηρούνται γεωργικές καλλιέργειες και διάφορα γεωργικά υποστατικά, όπως θερμοκήπια, αποθήκες κ.α καθώς και διάσπαρτες κατοικίες. Στο τεμάχιο μελέτης μέχρι πρόσφατα υπήρχε καλλιέργεια κολοκασιού.

Σε γενικές γραμμές το βιολογικό περιβάλλον της περιοχής χαρακτηρίζεται ως υποβαθμισμένο, λόγω των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων όπως διακίνηση οχημάτων, απόρριψη σκουβάλων, κυνήγι, και εκτεταμένη γεωργία, με μεμονωμένη παρουσία ειδών χλωρίδας και πανίδας.

Στο τεμάχιο μελέτης καθώς και στα γειτονικά τεμάχια παρατηρήθηκαν κυρίως καλλιέργειες λαχανικών (Πατάτα, κολοκάσι, κολοκυνθοειδή κ.α.), σιτηρών και ελιάς.

Το έργο γειτνιάζει με Βιομηχανική Ζώνη Κατηγορίας Β Βα3, ενώ από το όριο ανάπτυξης, η απόσταση είναι γύρω στα 1800 μέτρα.

Περιγραφή του έργου

Το Φωτοβολταϊκό Πάρκο, το οποίο θα εγκατασταθεί στην Κοινότητα Σωτήρας, επαρχίας Αμμοχώστου, θα παράγει ενέργεια 1,377 MWh/yr (1,925 kWh / kWp) και θα περιλαμβάνει 1,882 panels, ισχύος 380 W έκαστο, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 715.2 KW.

Το συγκεκριμένο έργο αφορά (Αγρο)Φωτοβολταϊκή ανάπτυξη, επιτρέποντας τη διπλή χρήση γης, τόσο για την παραγωγή ενέργειας όσο και για την καλλιέργεια (κολοκύθες) στην περιοχή εγκατάστασης.

Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς του ΦΒ πάρκου είναι 715.2 KW και αποτελείται από:

- Περιφραγμένο χώρο
- 1,882 Φωτοβολταϊκά πλαίσια συνολικά, ισχύος 380 Wp (στερεωμένα σε βάσεις διάταξης 4X3 και τοποθετημένα σε σειρές. Η ελάχιστη απόσταση μεταξύ των σειρών

θα είναι 4 μέτρα. Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια θα τοποθετηθούν με κλίση 12° και θα έχουν ελάχιστη απόσταση από το έδαφος 1.5 μ. και μέγιστη 2.6μ, επιτρέποντας έτσι την καλλιέργεια (κολοκύθας) στο χώρο κάτω από αυτά.

- Τριάντα (30) μετατροπείς (inverters) και καλωδίωση των πλαισίων.
- Υποστατικό Μετρητή Α.Η.Κ.
- Εσωτερική Οδοποιία

Σχεδιασμός Αγροφωτοβολταϊκού πάρκου

Η εφαρμογή των ΑγροΦΒ συστημάτων επιβάλλει αλλαγές στον σχεδιασμό των εγκαταστάσεων που περιλαμβάνει: α) η δομή τοποθέτησης των συστοιχιών των ΦΒ πλαισίων πρέπει να προσαρμόζεται στις απαιτήσεις των χρησιμοποιούμενων γεωργικών μηχανημάτων β) τα φωτοβολταϊκά πλαίσια πρέπει να είναι ανυψωμένα σε ένα προσαρμοσμένο ύψος ώστε να επιτρέπουν τη διέλευση των συμβατικών γεωργικών μηχανημάτων.

Ανάλογα με το επίπεδο της ηλιακής ακτινοβολίας, τα ΦΒ πλαίσια μπορούν είτε να έχουν την κατάλληλη κλίση ως προς το έδαφος για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και τη σκίαση των καλλιεργούμενων φυτών, είτε κάθετη για την μεγιστοποίηση της παρεχόμενης από τις καλλιέργειες ακτινοβολίας όταν το επίπεδο της ηλιακής ακτινοβολίας είναι χαμηλό (Li et al. 2018).

Εκτός από τη βελτίωση της αποδοτικότητας της χρήσης της ηλιακής ακτινοβολίας τόσο για τη παραγωγή ενέργειας όσο και για τη φυτική παραγωγή (καλλιέργειες), τα συστήματα εκτός από την αύξηση της ηλεκτρικής απόδοσης του ΑγροΦΒ μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για τη βελτίωση της κατανομής της βροχόπτωσης κάτω από τα ΑγροΦΒ συστήματα (Elamri et al. 2017).

Βιολογικό περιβάλλον

Η θέση του προτεινόμενου έργου και η επιμέρους περιοχή μελέτης δεν υπάγεται στο δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 οπότε δεν εμπίπτει σε Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Special Protection Areas SPA) για την ορνιθοπανίδα, όπως ορίζονται στην Οδηγία 2009/147/ΕΚ «για την διατήρηση των άγριων πτηνών» και του Τόπου Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) (Sites of Community Importance SCI) όπως ορίζονται από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ.

Η άμεση περιοχή μελέτης απέχει περίπου 2.700 μέτρα από την Λίμνη Παραλιμνίου όπου έχει καθοριστεί ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) και ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ). Επίσης, η περιοχή μελέτης βρίσκεται περίπου 4.500 μέτρα βορειότερα της περιοχής Άγιας Θέκλας-Λιοπετρίου που ορίζεται ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας.

Η πιο πρόσφατη καταγραφή των οικολογικών χαρακτηριστικών της περιοχής, έγινε κατά το διάστημα Σεπτεμβρίου – Οκτωβρίου 2021.

Σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ, η υπό μελέτη περιοχή, δεν παρουσιάζει κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό στην χλωρίδα. Η βλάστηση εντός του τεμαχίου είναι περιορισμένη.

Στην άμεση περιοχή μελέτης δεν καταγράφηκαν ενδημικά είδη, εισβλητικά-χωροκατακτητικά είδη, είδη του Κόκκινου Βιβλίου της Κύπρου ή που προστατεύονται από την Εθνική Νομοθεσία. Τα πλείστα είδη που αναφέρονται είναι γηγενή και είναι ευρείας κατανομής στην Κύπρο.

Στην περιοχή καταγράφηκε και το φυτό *Erigeron canadensis* ως επιβλητικό - χωροκατακτητικό. Δεν βρέθηκε κάποιο είδος του κόκκινου βιβλίου της Κύπρου ή κάποιο που να προστατεύεται από την Εθνική Νομοθεσία. Τα πλείστα είδη που καταγράφηκαν είναι γηγενή και είναι ευρείας κατανομή στην Κύπρο.

Η άμεση περιοχή μελέτης βρίσκεται σε απόσταση 2500 μέτρα περίπου από περιοχές που αποτελούν περάσματα αποδημητικών πουλιών.

Ο πλησιέστερος βιότοπος είναι το Φράγμα της Άχνας που βρίσκεται 5.6 Km βοριοδυτικά του προτεινόμενου τεμαχίου. Δεν υπάρχουν άλλοι υγροί βιότοποι στην ευρύτερη περιοχή του έργου.

Σημειώνεται επίσης ότι ο πλησιέστερος διάδρομος αποδημητικών πτηνών και ζώνη προστασίας (ΖΕΠ) είναι το Φράγμα της Άχνας (CY 300007) και όπως προαναφέρθηκε πιο πάνω βρίσκεται σε απόσταση 5,6 Km βορειοδυτικά των υπό μελέτη τεμαχίων.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το Έργο και των πιθανών επιπτώσεων που το Έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

3.1 Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

Η ατμόσφαιρα θα επιβαρυνθεί τοπικά με αύξηση των επιπέδων σκόνης κατά την περίοδο διαμόρφωσης του χώρου του έργου. Κατά τη λειτουργία του έργου δεν θα δημιουργούνται οποιεσδήποτε εκπομπές είτε σκόνης είτε αέριων ρύπων που να επιφέρουν επιπτώσεις στο ατμοσφαιρικό περιβάλλον.

Όσο αφορά την αύξηση των επιπέδων σκόνης στην περιοχή κατά τις κατασκευαστικές εργασίες αναμένεται να δημιουργηθεί από:

- την κίνηση οχημάτων και μηχανημάτων.
- τη μεταφορά και φορτοεκφόρτωση αδρανών υλικών.
- την εκτέλεση χωματουργικών εργασιών

Δεν αναμένονται σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις κατά τη λειτουργία του έργου.

3.2 Επιπτώσεις στο έδαφος και στους υδάτινους αποδέκτες

Δεν αναμένεται να υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στα υπόγεια και επιφανειακά ύδατα της ευρύτερης περιοχής, αφού δεν θα δημιουργηθούν οποιεσδήποτε ουσίες ή υγρά απόβλητα που

να αποτελούν κίνδυνο μόλυνσης ή ρύπανσης του υδατικού περιβάλλοντος της περιοχής. Η μόνη δραστηριότητα στην οποία θα υπάρχει χρήση νερού είναι κατά τον καθαρισμό των πλαϊσίων για την απομάκρυνση της σκόνης.

Γενικά, οι επιπτώσεις στο έδαφος θα είναι μικρές καθώς τα έργα που απαιτούνται για τη διαμόρφωση των χώρων είναι περιορισμένα.

3.3 Θόρυβος

Η λειτουργία του ΦΒ πάρκου δεν προκαλεί θορύβους καθώς δεν υπάρχουν κινούμενα μηχανικά μέρη στα ΦΒ πλαίσια και ούτε προβλέπεται να γίνονται οποιεσδήποτε θορυβώδης εργασίες.

Οι χωματοургικές εργασίες κατά το στάδιο της κατασκευής του έργου θα είναι ήπιες αφού απαιτείται απλά η στρώση χώματος για το ίσιωμα του χώρου. Συνεπώς, η ηχητική επιβάρυνση θα είναι περιορισμένη, αφού θα χρησιμοποιηθεί μόνο ένας μικρός εκσκαφέας και ένα φορητό μεταφοράς χώματος. Το επίπεδο θορύβου τέτοιου τύπου εξοπλισμού είναι στα 57dB σε απόσταση ενός μέτρου.

Κατά το στάδιο λειτουργίας δεν αναμένονται σημαντικές εκπομπές θορύβου.

3.4 Επιπτώσεις σε χλωρίδα και πανίδα

Οι κατασκευαστικές εργασίες του φωτοβολταϊκού πάρκου απαιτούν την απομάκρυνση του συνόλου της βλάστησης στο μέρος του τεμαχίου όπου θα τοποθετηθούν τα φωτοβολταϊκά πλαίσια για να αποφεύγονται τυχόν σκιάσεις. Κατά συνέπεια, οι επιπτώσεις από το γεγονός αυτό (αφαίρεση βλάστησης), περιορίζονται στο ελάχιστο. Ο θόρυβος και η σκόνη από το εργοτάξιο είναι πιθανόν να προκαλέσουν όχληση της πτηνοπανίδας της περιοχής κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών διαδικασιών αλλά αυτό αναμένεται να διαρκέσει για ορισμένο χρονικό διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση του έργου.

Οι πληθυσμοί αυτών των ειδών κατά τη διάρκεια της κατασκευής του φωτοβολταϊκού πάρκου αναμένεται να ανακάμψουν γρήγορα μεταναστεύοντας στις γύρω περιοχές με παρόμοια χαρακτηριστικά.

3.5 Επιπτώσεις στο τοπίο και στην αισθητική ένταξη

Η κατασκευή και λειτουργία του Φ/Β πάρκου πιθανόν να δημιουργήσει επιπτώσεις στο τοπίο και πιθανώς αισθητική ρύπανση. Λαμβάνοντας υπόψη και τις αναπτύξεις που βρίσκονται σε απόσταση, δεν αναμένεται ιδιαίτερο πρόβλημα. Ως εκ τούτου προτείνεται περιμετρική δεντροφύτευση του τεμαχίου.

3.6 Επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους

Οι επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους από τις εργασίες κατασκευής εντοπίζονται κυρίως στην κατανάλωση καυσίμων κατά τη λειτουργία των μηχανημάτων κατασκευής. Δεν αναμένονται επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους από τη λειτουργία του έργου αφού δε θα καταναλώνει ενέργεια.

3.7 Επιπτώσεις στον άνθρωπο και στη δημόσια υγεία

Επιπτώσεις στη δημόσια υγεία θα υπάρξουν σε περίπτωση πυρκαγιάς ενώ αρνητικές επιπτώσεις στην κυκλοφορία και στην οικονομία δεν αναμένονται να υπάρξουν.

Όσον αφορά στις ανακλάσεις, στη βιβλιογραφία αναφέρονται μετρήσεις ανάκλασης από την επιφάνεια φωτοβολταϊκών πλαισίων, που δεν ξεπερνούν το 16% ακόμα κι όταν η προσπίπτουσα ακτινοβολία είναι σε γωνία 70°.

3.8 Δημιουργία αποβλήτων

Κατά τη φάση κατασκευής δεν θα υπάρξουν σημαντικές ποσότητες στερεών αποβλήτων, αφού δεν θα αφαιρεθεί ποσότητα χώματος, αλλά αντ' αυτού θα γίνει επιχωμάτωση. Πιθανόν να χρειαστεί η αφαίρεση τυχόν πετρωμάτων που θα βρεθούν στον χώρο του εργοταξίου. Σε αυτή τη περίπτωση, οι πέτρες θα χρησιμοποιηθούν για τη διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου, ενώ εάν υπάρξει περίσσεια θα μεταφερθούν σε ενδεδειγμένο σημείο απόρριψης.

Επιπλέον, κατά τη σύντομη φάσης της κατασκευής θα προκύψουν στερεά απορρίμματα από το εργατικό προσωπικό.

Κατά τη φάση λειτουργίας δεν θα παράγονται καθόλου στερεά απόβλητα αφού δεν προβλέπεται κάτι τέτοιο κατά τη λειτουργία ενός ΦΒ πάρκου.

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Στη ΜΕΕΠ προτείνονται μια σειρά μέτρων μετριασμού και ελέγχου, που μπορούν να εφαρμοστούν για να περιοριστεί η πιθανότητα ώστε τα κατασκευαστικά έργα να προκαλέσουν επιπτώσεις στα επιφανειακά ύδατα της περιοχής. Αυτά περιλαμβάνουν:

4.1 Επιφανειακά ύδατα

-Παρακολούθηση των εργασιών του εργολάβου για αποφυγή υιοθέτησης μεθόδων κατασκευής που επιτείνουν το πρόβλημα δημιουργίας σκόνης.

-Κατάλληλη χωροταξική επιλογή της θέσης συσσώρευσης των υλικών ώστε να ελαχιστοποιείται η πιθανότητα μετακίνησης των υλικών από τις επιφανειακές απορροές σε περίπτωση βροχόπτωσης.

-Αποφυγή των συνεχών και άσκοπων μετακινήσεων και επανατοποθετήσεων των μπαζών της εκσκαφής καθώς επίσης και των άσκοπων μετακινήσεων των μηχανημάτων και προσωπικού μέσα και γύρω από τον χώρο των εργοταξίων.

-Ελαχιστοποίηση της συνολικής ακάλυπτης χωμάτινης επιφάνειας των εργοταξίων.

-Μείωση της ταχύτητας με την οποία, τα οχήματα, θα κινούνται στις χωμάτινες επιφάνειες των εργοταξίων.

-Κάλυψη των φορτίων των οχημάτων που μεταφέρουν χώμα ή άλλα δομικά υλικά (άμμος, χαλίκια, κτλ.) με κατάλληλα καλύμματα, για περιορισμό της διασποράς της σκόνης.

4.2 Αέριες εκπομπές:

- Χρήσης (όπου απαιτείται) καταλυτικών μετατροπών.
- Χρήσης καυσίμων χαμηλής περιεκτικότητας σε θείο.
- Κανονική συντήρησης του εξοπλισμού ώστε να εξασφαλιστεί η λειτουργία τους σύμφωνα με τις προδιαγραφές των κατασκευαστών.
- Διακοπή της λειτουργίας του εξοπλισμού όταν δεν θα χρησιμοποιείται για μεγάλο χρονικό διάστημα, ώστε να περιοριστούν οι εκπομπές από την άσκοπη λειτουργία του.
- Τακτικός καθαρισμός και βρέξιμο του εδάφους των εργοταξίων, ώστε να μειωθεί η δημιουργία σκόνης. Η ύγρανση του εδάφους και των σωρών των αποθηκευμένων υλικών μπαζών αποτελεί το κυριότερο μέτρο για τη μείωση των εκπομπών από σκόνη. Η κάλυψη των σωρών με κατάλληλα καλύμματα επίσης περιορίζει τις εκπομπές αν και δεν είναι πρακτικό για όλες τις περιπτώσεις κατά το στάδιο των κατασκευαστικών εργασιών. Το κατάβρεγμα του εδάφους συνεισφέρει επίσης και στην μείωση της σκόνης από την διακίνηση των οχημάτων στον χώρο του εργοταξίου.

4.3 Επιπτώσεις στο τοπίο

- Χρησιμοποίηση κατάλληλης περιφραξής ώστε να προφυλαχθούν, από τις εργασίες κατασκευής, περιοχές που μπορεί να υποστούν ανεπανόρθωτη περιβαλλοντική υποβάθμιση.
- Αποκατάσταση του φυσικού τοπίου του εργοταξίου αμέσως μετά την ολοκλήρωση των εργασιών.

4.4 Φυσικοί πόροι

- Όλες οι μηχανές των φορητών και των άλλων μηχανημάτων που θα χρησιμοποιηθούν, θα πρέπει να συντηρούνται και να λειτουργούν σύμφωνα με τα πρότυπα των κατασκευαστών ώστε να εξασφαλιστεί η αποδοτική λειτουργία τους.

4.5 Βιολογικοί πόροι

- Οι επιπτώσεις κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών θα είναι παροδικές και θα παρθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για να μειωθούν στο ελάχιστο. Συγκεκριμένα όσο αφορά το θόρυβο δεν αναμένεται να υπάρξει οποιαδήποτε σημαντική επίπτωση στα πουλιά που πιθανό να φωλιάζουν στην περιοχή αφού τα επίπεδα θα παραμείνουν μέσα στα επιτρεπτά όρια. Στη περίπτωση της χλωρίδας που φύεται στην περιοχή, όλα τα είδη που καταγράφηκαν είναι κοινά είδη της Κύπρου και απαντώνται σε πολλά μέρη της Κύπρου.

4.6 Θόρυβος

- Να υπάρχει παρακολούθηση των επιπέδων θορύβου με μηχανήματα ηχομετρίας στις ευαίσθητες περιοχές για να προλαμβάνονται παράπονα.

- Ο εργολάβος να εκπαιδεύσει τους εργάτες του έτσι ώστε να ακολουθούν καλούς τρόπους διαχείρισης του έργου (good engineering practice).- Να αποφεύγεται θόρυβος από αχρείαστες ενέργειες.
- Να χρησιμοποιούνται ηχοπετάσματα γύρω από θορυβώδη μηχανήματα.

4.7 Λειτουργία εργοταξίου:

Ο εργολάβος θα πρέπει να λάβει προληπτικά όλα τα ενδεδειγμένα για κάθε περίπτωση μέτρα για την πρόληψη και αποτροπή των κινδύνων και γενικά την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων. Ειδικότερα για τους κινδύνους που αναγνωρίστηκαν στη ΜΕΕΠ, τα μέτρα μετριασμού περιλαμβάνουν:

- Μετακίνηση υλικών

Τα υλικά και γενικότερα οποιοδήποτε στοιχείο το οποίο θα μπορούσε κατά τινος μετακινήσεις του να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων θα πρέπει να σταθεροποιείται με κατάλληλο και ασφαλή τρόπο.

- Κίνηση και χρήση μηχανημάτων

Πρέπει να διατηρείται επαρκής, καθαρός και χωρίς εμπόδια χώρος γύρω από κάθε μηχάνημα όταν τούτο βρίσκεται σε λειτουργία ή όταν εκτελείται πάνω σε αυτό ή γύρω από αυτό οποιαδήποτε εργασία, ώστε αυτή να εκτελείται χωρίς κίνδυνο.

-Όλα τα οχήματα και τα χωματουργικά μηχανήματα καθώς και τα μηχανήματα διακίνησης υλικών πρέπει: (α) να είναι σωστά σχεδιασμένα και κατασκευασμένα λαμβάνοντας υπόψη, στο μέτρο του δυνατού, τις εργονομικές αρχές, (β) να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας, (γ) να χρησιμοποιούνται σωστά.

-Οι οδηγοί και οι χρήστες των οχημάτων και των χωματουργικών μηχανημάτων καθώς και των μηχανημάτων διακίνησης υλικών πρέπει να κατέχουν σχετική άδεια σύμφωνα με τον περί Μηχανοκίνητων Οχημάτων και τροχαίας Κίνησης Νόμος του 1972 μέχρι 2001 και του κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτού.

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται λόγω του ότι η άμεση περιοχή μελέτης απέχει περίπου 2.700 μέτρα από την Λίμνη Παραλιμνίου όπου έχει καθοριστεί ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) και ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ). Επίσης, η περιοχή μελέτης βρίσκεται περίπου 4.500 μέτρα βορειότερα της περιοχής Άγιας Θέκλας-Λιοπετρίου που ορίζεται ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας.

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τη ΜΕΕΠ που κατατέθηκε, τις απόψεις των μελών της Επιτροπής, τις απόψεις αρμοδίων Τμημάτων, και συγκεκριμένα τις απόψεις του Τμήματος Γεωργίας (επισυνάπτεται ως Παράρτημα ΙΙ) σχετικά με τη κατασκευή του φωτοβολταϊκού πάρκου, δε φέρει ένσταση στην υλοποίηση του έργου με την προϋπόθεση της προσθήκης και εφαρμογής των όρων που περιλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ της παρούσας γνωμοδότησης.

Η Γνωμοδότηση συνοδεύεται από Συνοπτικό Σημείωμα της Περιβαλλοντικής Αρχής για τον τρόπο και στο βαθμό στον οποίο ενσωματώθηκαν ή έτυχαν διαφορετικού χειρισμού τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων, όπως αναφέρεται στο Συνοπτικό Σημείωμα, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση έχει διάρκεια ισχύος όσο και η ισχύς της πολεοδομικής ή άλλης άδειας, νοουμένου ότι, στο διάστημα που μεσολαβεί, δεν επέρχεται μεταβολή των δεδομένων βάσει των οποίων αυτή εκδόθηκε.

Ειρήνη Κωνσταντίνου
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος,
Περιβαλλοντική Αρχή,
12/8/2022

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 29(3)

ΕΡΓΟ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΓΡΟ-ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 715 ΚW ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΣΩΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ ΑΡ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ: ΑΜΧ/00194/2019»

Τμήμα Γεωργίας: Απέστειλε τις γραπτές απόψεις του όπως αυτές εκφράστηκαν στο αρχικό στάδιο διαβούλευσης για το έργο προς τον κύριο του έργου (ημερ. 18.2.2021 και 18.3.2021) και απέστειλε και σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμα με ημερ. 2/2/2022 και αναφέρει πως δε φέρει ένσταση υπό τη προϋπόθεση πως το έργο θα κατασκευαστεί ως αγροφωτοβολταϊκό και θα υπάρχει συνεχής γεωργική αξιοποίηση του, παράλληλα με τη χρήση του ως Φωτοβολταϊκό πάρκο και να μπει ουσιώδης όρος στην πολεοδομική άδεια ότι καθ'όλη τη διάρκεια λειτουργίας του έργου θα πρέπει η γεωργική γη που θα καταλαμβάνει το αγροφωτοβολταϊκό να αξιοποιείται εντατικά με γεωργικές καλλιέργειες και σε περίπτωση όπου η γεωργική αξιοποίηση τερματιστεί τότε θα γίνει εισήγηση για ανάκληση της πολεοδομικής ή οικοδομικής άδειας.

Δήμος Σωτήρας: Συμμετείχε στη συνεδρία της Επιτροπής ΕΙΑ, ημερ. 8/2/2022 και ανέφερε πως δε φέρει ένσταση.

Οι πιο πάνω απόψεις λήφθηκαν υπόψη με την ενσωμάτωση σχετικών όρων στο Παράρτημα II.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΟΡΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΕΡΓΟ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΓΡΟ-ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 715 KW ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΣΩΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ ΑΡ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ: ΑΜΧ/00194/2019»

A. ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΟΡΟΙ

1. Το έργο να κατασκευαστεί και να λειτουργεί ως μεικτή αγρο-φωτοβολταϊκή ανάπτυξη. Η γεωργική χρήση να συνεχίσει να εφαρμόζεται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου, σε συνεννόηση με το Τμήμα Γεωργίας, όπου αυτό απαιτείται για σκοπούς καλλιέργειας.
2. Το ύψος τοποθέτησης των φωτοβολταϊκών πλαισίων καθώς και οι κάθετοι πάσσαλοι στήριξης της κατασκευής να έχουν τις αναγκαίες διαστάσεις ώστε να επιτρέπουν την εύκολη διέλευση όλων των μηχανημάτων για την σωστή και ασφαλή εκτέλεση όλων των γεωργικών εργασιών, σύμφωνα με το σχετικό Οδηγό και τις Κατευθυντήριες Γραμμές του Τμήματος Γεωργίας (Παράρτημα ΙΙΙ).
3. Η τοποθέτηση των φωτοβολταϊκών πλαισίων να είναι σε σειρές όπου οι αποστάσεις μεταξύ τους θα επιτρέπουν τον καλύτερο δυνατό βαθμό μεταφοράς της ηλιακής ενέργειας στα φυτά για την ικανοποιητική εκτέλεση της λειτουργίας της φωτοσύνθεσης.
4. Το ύψος τοποθέτησης των φωτοβολταϊκών πλαισίων να αυξηθεί για να επιτρέψει την ομαλή διεξαγωγή των γεωργικών δραστηριοτήτων.
4. Σε όλη τη διάρκεια λειτουργίας του έργου, η γεωργική γη που θα καταλαμβάνει το αγροφωτοβολταϊκό πάρκο να αξιοποιείται εντατικά παρέχοντας ικανοποιητική παραγωγή.
5. Με βάση τους όρους 1-5 ο κύριος του έργου να υποβάλει τον τελικό σχεδιασμό του έργου στο Τμήμα Γεωργίας για τελική έγκριση πριν την έκδοση πολεοδομικής άδειας.

B: Γενικοί Όροι

1. Ο κύριος του έργου ως και κάθε κατά νόμο υπόχρεος φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα γνωμοδότηση.
2. Ο κύριος του έργου του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας όπως ισχύει σήμερα ή θα ισχύει στο μέλλον, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
3. Κατά την κατασκευή και λειτουργία του έργου να γίνουν όλες οι απαιτούμενες ενέργειες και να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται:

- η τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, και
- η αντιμετώπιση και αποκατάσταση δυσάρεστων περιβαλλοντικών καταστάσεων που οφείλονται στην κατασκευή και λειτουργία του έργου.

4. Μετά την έκδοση των απαιτούμενων αδειών και τη λειτουργία της εγκατάστασης, αν παρατηρηθούν επιπρόσθετα περιβαλλοντικά ζητήματα που δεν καλύπτονται από τους όρους της παρούσας γνωμοδότησης, ο κύριος του έργου να επανέλθει για επαναξιολόγηση των επιπτώσεων ώστε να επιβληθούν πρόσθετοι όροι.

5. Σε περίπτωση ουσιώδους επέκτασης ή τροποποίησης του έργου, όπως αυτό περιγράφεται στην ΜΕΕΠ και υλοποιείται με τους όρους και περιορισμούς της παρούσας γνωμάτευσης, ο κύριος του έργου θα πρέπει να διαβουλευτεί με το Τμήμα Περιβάλλοντος, ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσο εμπίπτουν στους περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμους του 2018 έως 2021.

Γ. Όροι κατά την κατασκευή του έργου

1. Να γίνει κατάλληλη προσωρινή περίφραξη του χώρου εργασιών της κατασκευής.
2. Να ετοιμαστεί Διαχειριστικό Σχέδιο εργοταξίου που θα εφαρμόζεται κατά την κατασκευή του έργου. Το εν λόγω σχέδιο να προβλέπει την ορθολογική διαχείριση του εργοταξίου (περιλαμβανομένης και της συλλογής και διάθεσης/απόρριψης αποβλήτων, μεταχειρισμένων μηχανέλαιων, άχρηστων υλικών, αποβλήτων από εκσκαφές, κλπ.) η οποία να φαίνεται μέσα από χωροθετικά σχέδια, στα οποία να φαίνονται ευκρινώς οι διάφοροι χώροι, όπως ο χώρος για την ασφαλή αποθήκευση καυσίμων και χημικών, οι υγειονομικές διευκολύνσεις, οι διαδρομές διακίνησης των βαρέων και άλλων οχημάτων, κλπ. Επίσης, στα χωροθετικά σχέδια οργάνωσης εργοταξίου να παρουσιάζονται ξεχωριστά ο χώρος προσωρινής αποθήκευσης των πρώτων υλών και αποβλήτων, των επικίνδυνων αποβλήτων, τα γραφεία και οι χώροι στάθμευσης.
3. Απαγορεύεται η αποθήκευση υλικών εκτός των εργοταξίων. Η αποθήκευση των υλικών κατασκευής και των μηχανημάτων να γίνεται αποκλειστικά εντός των χώρων εργοταξίου.
4. Ο εργολάβος που θα αναλάβει το έργο να συμμετέχει σε αδειοδοτημένο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Ε.Κ.Κ [Κανονισμός 7, Παράγραφος (2α και 2β)], ή να διατηρεί και λειτουργεί αδειοδοτημένο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ), που εκδίδεται δυνάμει των περί Αποβλήτων Νόμων 2011-2022 και Κανονισμών Κ.Δ.Π. 159/2011 και τον εκάστοτε τροποποιήσεων τους.
5. Στην περίπτωση που ο εργολάβος θα διαχειριστεί ο ίδιος κάποια από τα μη επικίνδυνα απόβλητα, να κατέχει εν ισχύ Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων, που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 έως 2022 [185(Ι)/2011]) και τον εκάστοτε τροποποιήσεων του, για συλλογή και μεταφορά ή/και την επεξεργασία των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις δραστηριότητες που διενεργούνται για την ολοκλήρωση των προνοιών του έργου.

6. Σε περίπτωση που δε θα τα διαχειριστεί ο ίδιος υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Αδειοδοτημένους Φορείς ή σε Κατόχους Πιστοποιητικού Καταχώρησης, ή να στηριχθεί στις δυνατότητες άλλου Φορέα που κατέχει τα πιο πάνω προαπαιτούμενα, για τη συλλογή και μεταφορά των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις κατηγορίες του έργου.
7. Ο εργολάβος σε περίπτωση που τα παραγόμενα Α.Ε.Κ.Κ δεν θα επεξεργαστούν στο χώρο παραγωγής τους προς επαναχρησιμοποίηση ή για επεξεργασία στο έδαφος (land treatment) από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή την οικολογική βελτίωση (R10), θεωρούνται απόβλητα και να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση Α.Ε.Κ.Κ.
8. Ο εργολάβος να υπογράφει το σχετικό Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο του Συλλέκτη-Μεταφορέα από την έργου που παρέλαβε τα απόβλητα. Τα αντίγραφα να τηρούνται ως αποδεικτικά στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος με την ολοκλήρωση του έργου ή όποτε τους ζητηθούν.
9. Η επιλογή των υλικών στήριξης των πλαισίων να είναι τέτοια ώστε να αποφεύγονται τα διαβρωτικά υλικά.
10. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:
- Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου.
  - Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων / οχημάτων του εργοταξίου.
  - Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών.
  - Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπετασμάτων όπου είναι δυνατόν.
  - Τήρηση του ωραρίου εργασίας.
  - Τα μηχανήματα του εργοταξίου θα πρέπει να τοποθετούνται όπου είναι δυνατόν μακριά από άλλες αναπτύξεις ή και χώρους αναψυχής.
  - Σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.
11. Κατά τον σχεδιασμό της εγκατάστασης να ληφθεί υπόψη η αποφυγή πιθανών αντανάκλασεων και ενοχλήσεων σε περίοικους ή και διερχομένους τόσο στο άμεσο εγγύς περιβάλλοντα χώρο όσο και σε μακρινές αποστάσεις.
12. Τα αδρανή υλικά να μεταφέρονται με ειδικά σκεπασμένα φορτηγά οχήματα (χρήση κατάλληλων καλυμμάτων) από αδειοδοτημένο συλλέκτη/μεταφορέα, σε κατάλληλο χώρο απόρριψης.
13. Η προσωρινή αποθήκευση των στερεών αποβλήτων που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετηθούν σε χώρο εντός των ορίων του τεμαχίου και σε σημεία τα οποία δεν θα δημιουργήσουν οποιαδήποτε όχληση.

14. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα τα οποία θα προκύψουν από τις εργασίες κατασκευής του έργου να συλλεχθούν και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2022.

15. Η περιφραγή του έργου, να περιλαμβάνει και φύτευση πρασίνου, το ύψος του οποίου να μην εμποδίζει την απόδοση των φωτοβολταϊκών πλαισίων.

16. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης όπως:

- Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών από / προς το εργοτάξιο να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορτηγών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Αποφυγή διεξαγωγής χωματουργικών εργασιών κατά τη διάρκεια δυνατών ανέμων και για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται επίσης κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.
- Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- Η εναπόθεση / απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- Κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών δεν πρέπει να περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.

17. Η περιφραγή, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περιφραγή, η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον, επιτρέποντας στη πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα. **Ο όρος είναι ουσιώδης**

18. Με την ολοκλήρωση των εργασιών κατασκευής των έργων είναι απαραίτητη η αποκατάσταση των χώρων οι οποίοι τυχόν διαταράχθηκαν όπως οι χώροι εγκατάστασης των εργοταξίων, οι αποθηκευτικοί χώροι κλπ.

Δ. Όροι κατά τη λειτουργία του έργου

1. Η πρόσβαση προς το εν λόγω έργο να γίνεται μέσω του υφιστάμενου εγγεγραμμένου δρόμου.

2. Απαγορεύεται η είσοδος στην εγκατάσταση σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο ώστε να ασφαλίζεται η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.

3. Να μην γίνεται ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.

4. Να αποφεύγεται η χρήση χημικών καθαριστικών για τα πλαίσια.
5. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που πιθανόν να προκύπτουν κατά τις περιόδους συντήρησης ή βλαβών, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2022.
6. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και Εδάφους Νόμους του 2002 μέχρι 2009, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια απόρριψης αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.
7. Οποιαδήποτε άλλα στερεά ή/ και επικίνδυνα απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2022.
8. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.
9. Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του έργου. Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται αμέσως των βλαβών, ιδίως όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.

Ε. Όροι κατά την αποξήλωση του έργου

1. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα που θα προκύψουν κατά την αποξήλωση της εγκατάστασης, να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2022.
2. Τα αδρανή υλικά να μεταφέρονται με ειδικά σκεπασμένα φορτηγά οχήματα (χρήση κατάλληλων καλυμμάτων) από αδειοδοτημένο συλλέκτη/μεταφορέα, σε κατάλληλο χώρο απόρριψης.
3. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.
4. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει:
  - Κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία τους.
  - Το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση διατήρηση του τοπίου. Αυτό θα επιτευχθεί με την υποβολή κατάλληλων σχεδίων με την πάροδο του χρόνου προς την Περιβαλλοντική Αρχή.

5. Κατά τη διάρκεια των εργασιών αποξήλωσης να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Αύγουστος 2022

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
1412 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Φακ.: 5.33.005
Αρ. Τηλ.: 22760564
Αρ. Φαξ: 22768300

18 Φεβρουαρίου 2021

Κωστάκη Κωνσταντίνου
Γρηγόρη Αυξεντίου 1
1040 Λευκωσία

Θέμα: Απόφαση Υπουργικής Επιτροπής Ημερομηνίας 12/10/2020 σε σχέση με την Ιεραρχική Προσφυγή του κ. Κωστάκη Κωνσταντίνου για χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας με αρ. ΑΜΧ/0194/2020 για την δημιουργία φωτοβολταϊκού πάρκου 715.2 KW, στη Σωτήρα Αμμοχώστου

Έχω οδηγιές να αναφερθώ στο πιο πάνω θέμα της επιστολής σας ημερομηνίας 21 Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με την Πολεοδομική Άδεια με αρ. **ΑΜΧ/0194/2020** και την δημιουργία φωτοβολταϊκού πάρκου ισχύος 715.2 KW, σας αναφέρω τα ακόλουθα:

Η προτεινόμενη ανάπτυξη θα πραγματοποιηθεί εντός του τεμαχίου με αρ. 112, του Κτηματικού Σχεδίου 0/2-284-377, Τμήμα 07, στο Δήμο Σωτήρας της επαρχίας Αμμοχώστου. Το εν λόγω τεμάχιο συνολικής έκτασης 9905τ.μ, εμπίπτει σε Πολεοδομική Ζώνη Ζ1 (Καλή Γεωργική Γη), είναι ενταγμένο στο Αρδευτικό Δίκτυο του Νοτίου Αγωγού Κοκκινοχωρίων και βρίσκεται εντός Γεωργικού Αναδάσμου. Από εδαφολογικής άποψης το εν λόγω τεμάχιο χαρακτηρίζεται ως υψηλής γονιμότητας και στη γύρω περιοχή παρατηρείται έντονη γεωργική δραστηριότητα.

Ως Τμήμα Γεωργίας θεωρούμε ότι για να εξακολουθεί να υφίσταται η δυνατότητα παράλληλης αξιοποίησης / καλλιέργειας της καλής εύφορης γεωργικής γης ενός τεμαχίου είναι όπως το ύψος τοποθέτησης των φωτοβολταϊκών πλαισίων καθώς και οι κάθετοι πάσσαλοι στήριξης της κατασκευής θα πρέπει να έχουν τις αναγκαίες διαστάσεις ώστε να επιτρέπουν την εύκολη διέλευση όλων των μηχανημάτων για την σωστή και ασφαλή εκτέλεση όλων των γεωργικών εργασιών. Επίσης απαραίτητη προϋπόθεση είναι όπως η τοποθέτηση των φωτοβολταϊκών πλαισίων να είναι σε σειρές όπου οι αποστάσεις μεταξύ τους θα επιτρέπουν τον καλύτερο δυνατό βαθμό μεταφοράς της ηλιακής ενέργειας στα φυτά για την ικανοποιητική εκτέλεση της λειτουργίας της φωτοσύνθεσης.

Μετά την εξέταση των σχεδίων που μας έχετε προσκομίσει διαπιστώνεται ότι το ύψος τοποθέτησης των φωτοβολταϊκών πλαισίων έχει το χαμηλότερο ύψος μόνο 1,5 μέτρα που θεωρούμε ότι δεν θα επιτρέψει την ομαλή διεξαγωγή των γεωργικών δραστηριοτήτων. Επίσης είναι σημαντικό στη μελέτη σας, να υποδείξετε το είδος των καλλιεργειών που θα αναπτύξετε καθώς και τον τρόπο μεθόδους καλλιέργειας (π.χ. άρδευση, κατεργασία εδάφους).

Νοείται ότι καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του έργου, η γεωργική γη που θα καταλαμβάνει το αγροφωτοβολταϊκό πάρκο θα πρέπει να αξιοποιείται εντατικά παρέχοντας ικανοποιητική παραγωγή. Ο όρος αυτός θα πρέπει να συμπεριληφθεί ως ουσιώδης όρος τόσο στην περιβαλλοντική όσο και στην πολεοδομική άδεια.

Παρόλα τα πιο πάνω, η θέση του Τμήματος Γεωργίας παραμένει αρνητική όσο αφορά τις περιπτώσεις χρήσης της καλής γεωργικής γης για μη γεωργικούς σκοπούς, αφού η γη αυτή συνεισφέρει σημαντικά στους τομείς της αγροτικής ανάπτυξης και της διατροφής του τόπου και οφείλουμε να την διαφυλάξουμε.

(Αβραάμ Αβραάμ)
για Διευθύντρια

Κοιν.: -Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών
- Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
- Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως
- Επαρχιακό Γεωργικό Λειτουργό Αμμοχώστου

ΜΠ-2021

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
1412 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Φακ.: 5.33.005
Αρ. Τηλ.: 22760564
Αρ. Φαξ: 22768300

18 Μαρτίου 2021

Κωστάκη Κωνσταντίνου
Γρηγόρη Αυξεντίου 1
1040 Λευκωσία

Θέμα: Απόφαση Υπουργικής Επιτροπής Ημερομηνίας 12/10/2020 σε σχέση με την Ιεραρχική Προσφυγή του κ. Κωστάκη Κωνσταντίνου για χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας με αρ. ΑΜΧ/0194/2020 για την δημιουργία φωτοβολταϊκού πάρκου 715.2 KW, στη Σωτήρα Αμμοχώστου

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στο πιο πάνω θέμα και σε συνέχεια της επιστολής σας ημερομηνίας 11 Μαρτίου 2021, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τα στοιχεία της επιστολής σας η βασική καλλιέργεια του τεμαχίου θα αφορά είδος της οικογένειας των κολοκυνθοειδών και συγκεκριμένα της κολοκύθας. Το συγκεκριμένο φυτό είναι εποχιακό, με ψηλές απαιτήσεις σε ηλιοφάνεια, παράγοντες τους οποίους θα πρέπει να λάβετε υπόψη σας κατά την κατασκευή των φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων, έτσι ώστε η καλλιέργεια να δέχεται στο μέγιστο την ηλιακή ενέργεια που χρειάζεται για να αναπτυχθεί ικανοποιητικά.

Επίσης ως εποχιακό φυτό, η αξιοποίηση της συγκεκριμένης γεωργικής γης δεν θα αξιοποιείται σε εντατική βάση αφού περίπου τους μισούς μήνες του έτους το είδος καλλιέργειας που επιλέξατε δεν θα καλλιεργείται.

Όσον αφορά τον τρόπο διεξαγωγής των καλλιεργητικών φροντίδων που αναφέρετε αν και θεωρείται αντιοικονομικός εν τούτοις μπορεί να εφαρμοστεί.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω η αξιοποίηση του τεμαχίου σας τόσο για γεωργικούς σκοπούς όσο και για την παραγωγή ενέργειας είναι δυνατή και αποτελεί δική σας ευθύνη η εγκατάσταση και διαχείριση των καλλιεργειών ώστε να αποδίδουν ικανοποιητική παραγωγή, τόσο ποιοτική όσο και ποσοτική.

Τονίζεται ότι καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του έργου θα πρέπει η γεωργική γη που θα καταλαμβάνει το αγροφωτοβολταϊκό πάρκο να αξιοποιείται εντατικά με γεωργικές καλλιέργειες και σε περίπτωση όπου η γεωργική αξιοποίηση τερματιστεί τότε θα γίνει εισήγηση για ανάκληση της πολεοδομικής ή οικοδομικής άδειας.

(Αβραάμ Αβραάμ)
για Διευθύντρια

Κοιν.: Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως
ΜΠ-2021

Joanna Constantinidou

From: Emorfia Konstantinidi <econstantinide@da.moa.gov.cy>
Sent: Τρίτη, 1 Φεβρουαρίου 2022 2:46 μμ
To: 'Theodoros Phokas'
Subject: RE: ΦΒ Πάρκο Σωτήρα-AMX/0194/2019

Άκη,

Εφόσον τηρεί όλα όσα αναφέρονται στις δύο επιστολές τότε το Τμήμα είναι θετικό. Θα μπει και ως ουσιώδης όρος στην πολεοδομική άλλωστε ότι καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του έργου θα πρέπει η γεωργική γη που θα καταλαμβάνει το αγροφωτοβολταϊκό πάρκο να αξιοποιείται εντατικά με γεωργικές καλλιέργειες και σε περίπτωση όπου η γεωργική αξιοποίηση τερματιστεί τότε θα γίνει εισήγηση για ανάκληση της πολεοδομικής ή οικοδομικής άδειας.

Φ.
Εμορφία

From: Theodoros Phokas [mailto:tphokas@environment.moa.gov.cy]
Sent: Tuesday, February 01, 2022 12:50 PM
To: 'Emorfia Konstantinidi'
Subject: RE: ΦΒ Πάρκο Σωτήρα-AMX/0194/2019

Σε χαιρετώ κι εγώ ξανά και σε ευχαριστώ Εμορφία!

Theodoros Phokas
BA Geography & Msc Sustainable Development
Environmental Impacts Assessment Unit
Department of Environment
Ministry of Agriculture, Rural Development and Environment
1411 Nicosia, Cyprus
T: +357 24202864
F: +357 24202868
W: www.moa.gov.cy

«Να αγαπάς την ευθύνη. Να λες: Εγώ μονάχος μου έχω χρέος να σώσω τη γη. Άμα δε σωθεί, εγώ θα φταίω» Νίκος Καζαντζάκης
«Love the responsibility. Say: I alone have to save the earth. If it is not saved, it is my fault». Nicos Kazantzakis

---

From: Emorfia Konstantinidi [mailto:econstantinide@da.moa.gov.cy]
Sent: Tuesday, February 1, 2022 12:39 PM
To: tphokas@environment.moa.gov.cy
Subject: ΦΒ Πάρκο Σωτήρα-AMX/0194/2019

Άκη σε χαιρετώ και από εδώ,

Σου προωθώ τις δύο επιστολές όπως μιλήσαμε.

Για οτιδήποτε άλλο μιλάμε.

Φ,

Εμορφία

ΕΜΟΡΦΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ | ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ | ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ | ΚΛΑΔΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΓΗΣ & ΥΔΑΤΟΣ | ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ | Γραφεία: Ζήνωνος Χρ. Σώζου 29-31, 1075 Λευκωσία | Ταχ. Διεύθ.: Τμήμα Γεωργίας Λουκή
Ακρίτα, 1412 Λευκωσία | ΤΗΛ. +357 22 760 458 | FAX. +357 22 768 300 | ΙΣΤ. www.moa.gov.cy/da

ΕΜΟΡΦΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ | AGRICULTURE INSPECTOR | DEPARTMENT OF AGRICULTURE | LAND AND WATER USE SECTION | MINISTRY OF
AGRICULTURE, RURAL DEVELOPMENT AND ENVIRONMENT | Offices: Zinonos Chr, Sozou 29-31, 1075, Nicosia, Cyprus | Postal add.:
Department of Agriculture Louki Akrita, 1412 Nicosia, Cyprus | TEL. +357 22 760 458 | FAX. +357 22 768 300 | WEB. www.moa.gov.cy/da

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
1412 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Φακ.: 5.33.005
Αρ. Τηλ.: 22760564
Αρ. Φαξ. 22768300

18 Φεβρουαρίου 2021

Κωστάκη Κωνσταντίνου
Γρηγόρη Αυξεντίου 1
1040 Λευκωσία

Θέμα: Απόφαση Υπουργικής Επιτροπής Ημερομηνίας 12/10/2020 σε σχέση με την Ιεραρχική Προσφυγή του κ. Κωστάκη Κωνσταντίνου για χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας με αρ. ΑΜΧ/0194/2020 για την δημιουργία φωτοβολταϊκού πάρκου 715.2 KW, στη Σωτήρα Αμμοχώστου

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στο πιο πάνω θέμα της επιστολής σας ημερομηνίας 21 Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με την Πολεοδομική Άδεια με αρ. **ΑΜΧ/0194/2020** και την δημιουργία φωτοβολταϊκού πάρκου ισχύος 715.2 KW, σας αναφέρω τα ακόλουθα:

Η προτεινόμενη ανάπτυξη θα πραγματοποιηθεί έντος του τεμαχίου με αρ. 112, του Κτηματικού Σχεδίου 0/2-284-377, Τμήμα 07, στο Δήμο Σωτήρας της επαρχίας Αμμοχώστου. Το εν λόγω τεμάχιο συνολικής έκτασης 9905τ.μ, εμπίπτει σε Πολεοδομική Ζώνη Ζ1 (Καλή Γεωργική Γη), είναι ενταγμένο στο Αρδευτικό Δίκτυο του Νοτίου Αγωγού Κοκκινοχωρίων και βρίσκεται εντός Γεωργικού Αναδάσμου. Από εδαφολογικής άποψης το εν λόγω τεμάχιο χαρακτηρίζεται ως υψηλής γονιμότητας και στη γύρω περιοχή παρατηρείται έντονη γεωργική δραστηριότητα.

Ως Τμήμα Γεωργίας θεωρούμε ότι για να εξακολουθεί να υφίσταται η δυνατότητα παράλληλης αξιοποίησης / καλλιέργειας της καλής εύφορης γεωργικής γης ενός τεμαχίου είναι όπως το ύψος τοποθέτησης των φωτοβολταϊκών πλαισίων καθώς και οι κάθετοι πάσσαλοι στήριξης της κατασκευής θα πρέπει να έχουν τις αναγκαίες διαστάσεις ώστε να επιτρέπουν την εύκολη διέλευση όλων των μηχανημάτων για την σωστή και ασφαλή εκτέλεση όλων των γεωργικών εργασιών. Επίσης απαραίτητη προϋπόθεση είναι όπως η τοποθέτηση των φωτοβολταϊκών πλαισίων να είναι σε σειρές όπου οι αποστάσεις μεταξύ τους θα επιτρέπουν τον καλύτερο δυνατό βαθμό μεταφοράς της ηλιακής ενέργειας στα φυτά για την ικανοποιητική εκτέλεση της λειτουργίας της φωτοσύνθεσης.

Μετά την εξέταση των σχεδίων που μας έχετε προσκομίσει διαπιστώνεται ότι το ύψος τοποθέτησης των φωτοβολταϊκών πλαισίων έχει το χαμηλότερο ύψος μόνο 1,5 μέτρα που θεωρούμε ότι δεν θα επιτρέπει την ομαλή διεξαγωγή των γεωργικών δραστηριοτήτων. Επίσης είναι σημαντικό στη μελέτη σας, να υποδείξετε το είδος των καλλιεργειών που θα αναπτύξετε καθώς και τον τρόπο μεθόδους καλλιέργειας (π.χ. άρδευση, κατεργασία εδάφους).

Νοείται ότι καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του έργου, η γεωργική γη που θα καταλαμβάνει το αγροφωτοβολταϊκό πάρκο θα πρέπει να αξιοποιείται εντατικά παρέχοντας ικανοποιητική παραγωγή. Ο όρος αυτός θα πρέπει να συμπεριληφθεί ως ουσιώδης όρος τόσο στην περιβαλλοντική όσο και στην πολεοδομική άδεια.

Παρόλα τα πιο πάνω, η θέση του Τμήματος Γεωργίας παραμένει αρνητική όσο αφορά τις περιπτώσεις χρήσης της καλής γεωργικής γης για μη γεωργικούς σκοπούς, αφού η γη αυτή συνεισφέρει σημαντικά στους τομείς της αγροτικής ανάπτυξης και της διατροφής του τόπου και οφείλουμε να την διαφυλάξουμε.

(Αβραάμ Αβραάμ)
για Διευθύντρια

Κοιν.: -Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών
- Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
- Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως
- Επαρχιακό Γεωργικό Λειτουργό Αμμοχώστου

ΜΠ-2021

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
1412 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Φακ.: 5.33.005
Αρ. Τηλ.: 22760564
Αρ. Φαξ: 22768300

18 Μαρτίου 2021

Κωστάκη Κωνσταντίνου
Γρηγόρη Αυξεντίου 1
1040 Λευκωσία

Θέμα: Απόφαση Υπουργικής Επιτροπής Ημερομηνίας 12/10/2020 σε σχέση με την Ιεραρχική Προσφυγή του κ. Κωστάκη Κωνσταντίνου για χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας με αρ. ΑΜΧ/0194/2020 για την δημιουργία φωτοβολταϊκού πάρκου 715.2 KW, στη Σωτήρα Αμμοχώστου

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στο πιο πάνω θέμα και σε συνέχεια της επιστολής σας ημερομηνίας 11 Μαρτίου 2021, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τα στοιχεία της επιστολής σας η βασική καλλιέργεια του τεμαχίου θα αφορά είδος της οικογένειας των κολοκυνθοειδών και συγκεκριμένα της κολοκύθας. Το συγκεκριμένο φυτό είναι εποχιακό, με ψηλές απαιτήσεις σε ηλιοφάνεια, παράγοντες τους οποίους θα πρέπει να λάβετε υπόψη σας κατά την κατασκευή των φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων, έτσι ώστε η καλλιέργεια να δέχεται στο μέγιστο την ηλιακή ενέργεια που χρειάζεται για να αναπτυχθεί ικανοποιητικά.

Επίσης ως εποχιακό φυτό, η αξιοποίηση της συγκεκριμένης γεωργικής γης δεν θα αξιοποιείται σε εντατική βάση αφού περίπου τους μισούς μήνες του έτους το είδος καλλιέργειας που επιλέξατε δεν θα καλλιεργείται.

Όσον αφορά τον τρόπο διεξαγωγής των καλλιεργητικών φροντίδων που αναφέρετε αν και θεωρείται αντιοικονομικός εν τούτοις μπορεί να εφαρμοστεί.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω η αξιοποίηση του τεμαχίου σας τόσο για γεωργικούς σκοπούς όσο και για την παραγωγή ενέργειας είναι δυνατή και αποτελεί δική σας ευθύνη η εγκατάσταση και διαχείριση των καλλιεργειών ώστε να αποδίδουν ικανοποιητική παραγωγή, τόσο ποιοτική όσο και ποσοτική.

Τονίζεται ότι καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του έργου θα πρέπει η γεωργική γη που θα καταλαμβάνει το αγροφωτοβολταϊκό πάρκο να αξιοποιείται εντατικά με γεωργικές καλλιέργειες και σε περίπτωση όπου η γεωργική αξιοποίηση τερματιστεί τότε θα γίνει εισήγηση για ανάκληση της πολεοδομικής ή οικοδομικής άδειας.

(Αβραάμ Αβραάμ)
για Διευθύντρια

Κοιν.: Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως
ΜΠ-2021

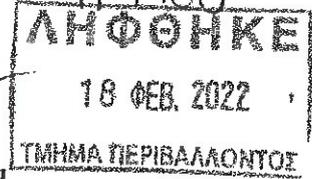

02.10.011.005.001.047

~~02/10/011/005/001/1194~~ 18.2.2022
Σ. ΡΗΜΗ/Ιωάννα

Theodoros Phokas

From: Emorfia Konstantinidi <econstantinide@da.moa.gov.cy>
Sent: Tuesday, 1 February 2022 2:46 pm
To: 'Theodoros Phokas'
Subject: RE: ΦΒ Πάρκο Σωτήρα-AMX/0194/2019

Άκη,

Εφόσον τηρεί όλα όσα αναφέρονται στις δύο επιστολές τότε το Τμήμα είναι θετικό. Θα μπει και ως ουσιαστικός όρος στην πολεοδομική άδωστε ότι καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του έργου θα πρέπει η γεωργική γη που θα καταλαμβάνει το αγροφωτοβολταϊκό πάρκο να αξιοποιείται εντατικά με γεωργικές καλλιέργειες και σε περίπτωση όπου η γεωργική αξιοποίηση τερματιστεί τότε θα γίνει εισήγηση για ανάκληση της πολεοδομικής ή οικοδομικής άδειας.

Φ,
Εμορφία

21/2
Αση

From: Theodoros Phokas [mailto:tphokas@environment.moa.gov.cy]
Sent: Tuesday, February 01, 2022 12:50 PM
To: 'Emorfia Konstantinidi'
Subject: RE: ΦΒ Πάρκο Σωτήρα-AMX/0194/2019

Σε χαιρετώ κι εγώ ξανά και σε ευχαριστώ Εμορφία!

Theodoros Phokas
BA Geography & Msc Sustainable Development
Environmental Impacts Assessment Unit
Department of Environment
Ministry of Agriculture, Rural Development and Environment
1411 Nicosia, Cyprus
T: +357 24202864
F: +357 24202868
W: www.moa.gov.cy

«Να αγαπάς την ευθύνη. Να λες: Εγώ μονάχος μου έχω χρέος να σώσω τη γη. Άμα δε σωθεί, εγώ θα φταίω» Νίκος Καζαντζάκης

«Love the responsibility. Say: I alone have to save the earth. If it is not saved, it is my fault». Nicos Kazantzakis

From: Emorfia Konstantinidi [mailto:econstantinide@da.moa.gov.cy]
Sent: Tuesday, February 1, 2022 12:39 PM
To: tphokas@environment.moa.gov.cy
Subject: ΦΒ Πάρκο Σωτήρα-AMX/0194/2019

Άκη σε χαιρετώ και από εδώ,

Σου προωθώ τις δύο επιστολές όπως μιλήσαμε.

Για οτιδήποτε άλλο μιλάμε.

Φ,

Σε άσπκε σαν ΑΦ
αση 23/2/22
ΣΕΡ

Εμορφία

ΕΜΟΡΦΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ | ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ | ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ | ΚΛΑΔΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΓΗΣ & ΥΔΑΤΟΣ | ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ | Γραφεία: Ζήνωνος Χρ. Σώζου 29-31, 1075 Λευκωσία | Ταχ. Διεύθ.: Τμήμα Γεωργίας Λουκή
Ακρίτα, 1412 Λευκωσία | ΤΗΛ. +357 22 760 458 | FAX. +357 22 768 300 | ΙΣΤ. www.moa.gov.cy/da

EMORFIA KONSTANTINIDI | AGRICULTURE INSPECTOR | DEPARTMENT OF AGRICULTURE | LAND AND WATER USE SECTION | MINISTRY OF
AGRICULTURE, RURAL DEVELOPMENT AND ENVIRONMENT | Offices: Zinonos Chr, Sozou 29-31, 1075, Nicosia, Cyprus | Postal add.:
Department of Agriculture Louki Akrita, 1412 Nicosia, Cyprus | TEL. +357 22 760 458 | FAX. +357 22 768 300 | WEB. www.moa.gov.cy/da